

Teismo praktikos rinkinys

Byla C-342/19 P

**Fabio De Masi
ir**

**Yanis Varoufakis
prieš
Europos Centrinę Banką**

2020 m. gruodžio 17 d. Teisingumo Teismo (pirmoji kolegija) sprendimas

„Apeliacinis skundas – Galimybė susipažinti su Europos Centrinio Banko (ECB) dokumentais – Sprendimas 2004/258/EB – 4 straipsnio 3 dalis – Išimtis – ECB gautas dokumentas – Išorės paslaugų teikėjo nuomonė – Naudojimas vidaus reikmėms per svarstymus ir preliminaras konsultacijas – Atsisakymas leisti susipažinti“

1. *Europos Sąjungos institucijos – Visuomenės teisė susipažinti su dokumentais – Europos Centrinio Banko sprendimas 2004/258 – Teisės susipažinti su dokumentais išimtis – Pareiga motyvuoti – Apimtis (SESV 296 straipsnio 2 pastraipa; Europos Centrinio Banko sprendimo 2004/258, iš dalies pakeisto sprendimais 2011/342 ir 2015/529, 4 straipsnis)*

(žr. 49–52 punktus)

2. *Europos Sąjungos institucijos – Visuomenės teisė susipažinti su dokumentais – Europos Centrinio Banko sprendimas 2004/258 – Teisės susipažinti su dokumentais išimtis – Apimtis – Atsisakymas leisti susipažinti – Leistinumas (Europos Centrinio Banko sprendimo 2004/258, iš dalies pakeisto sprendimais 2011/342 ir 2015/529, 4 straipsnio 2, 3 ir 5 dalys)*

(žr. 60, 62 ir 64 punktus)

3. *Europos Sąjungos institucijos – Visuomenės teisė susipažinti su dokumentais – Europos Centrinio Banko sprendimas 2004/258 – Teisės susipažinti su dokumentais išimtis – Vidaus reikmėms skirtų dokumentų apsauga – Sąlygos – Skirtumas palyginus su Reglamentu Nr. 1049/2001 (Europos Parlamento ir Tarybos reglamento Nr. 1049/2001 4 straipsnio 3 dalis; Europos Centrinio Banko sprendimo 2004/258, iš dalies pakeisto sprendimais 2011/342 ir 2015/529, 4 straipsnio 3 dalies 1 pastraipa)*

(žr. 67–71, 74 ir 75 punktus)

Santrauka

2017 m. spalio 16 d. sprendimu Europos Centrinis Bankas (ECB) atsisakė leisti apeliantams Fabio de Masi ir Yanis Varoufakis susipažinti su dokumentu „Atsakymai į klausimus dėl Protokolo Nr. 4 dėl Europos centrinių bankų sistemos ir Europos Centrinio Banko statuto 14.4 straipsnio aiškinimo“. Šiame dokumente pateiktas išorės patarėjo atsakymas į ECB prašymą dėl teisinės konsultacijos, kiek tai susiję su Valdandčiosios tarybos įgaliojimais pagal minėtą 14.4 straipsnį. ECB atsisakė leisti susipažinti su šiuo dokumentu remdamasis, pirma, Sprendimo 2004/258¹ 4 straipsnio 2 dalies antroje įtraukoje numatyta išimtimi, susijusia su teisinių nuomonių apsauga, ir, antra, šio sprendimo 4 straipsnio 3 dalies pirmoje pastraipoje numatyta išimtimi, susijusia su vidaus reikmėms skirtų dokumentų apsauga.

Apeliantų pareikštas ieškinys Bendrajame Teisme dėl šio ECB sprendimo buvo atmestas kaip nepagrįstas². Bendrasis Teismas nusprendė, kad atsisakymą leisti susipažinti su ginčijamu dokumentu ECB teisėtai galėjo grįsti Sprendimo 2004/258 4 straipsnio 3 dalies pirmoje pastraipoje nustatyta išimtimi, susijusia su vidaus reikmėms skirtų dokumentų apsauga.

Gavęs apeliantų apeliacinį skundą dėl Bendrojo Teismo sprendimo Teisingumo Teismas patvirtina Bendrojo Teismo analizę dėl šios išimties taikymo šioje byloje ir atmeta apeliacinį skundą.

Teisingumo Teismo vertinimas

Visų pirma Teisingumo Teismas konstatuoja, kad šioje byloje Bendrasis Teismas nepažeidė pareigos motyvuoti. Šiuo klausimu jis pažymi, kad, nors Reglamento Nr. 1049/2001³ 4 straipsnio 3 dalies antroje pastraipoje daroma prielaida, jog įrodyta, kad atskleidus dokumentą labai nukentėtų institucijos sprendimų priėmimo procesas, tokio įrodymo nereikalaujama taikant Sprendimo 2004/258 4 straipsnio 3 dalies pirmoje pastraipoje numatytą išimtį. Tuo remdamasis jis daro išvadą, kad Bendrasis Teismas visiškai neturėjo tikrinti, ar ECB pateikė paaiškinimų dėl didelio pavojaus jo sprendimų priėmimo procesui, kuris galėjo kilti leidus susipažinti su ginčijamu dokumentu. Jis konstatuoja, jog atsisakymas leisti susipažinti su dokumentu remiantis šia nuostata suponuoja tik tai, kad turi būti įrodyta, pirma, kad šis dokumentas skirtas vidaus reikmėms per svarstymus ir preliminarines konsultacijas ECB viduje, ir, antra, kad nėra viršesnio viešojo intereso, pateisinančio šio dokumento atskleidimą.

Be to, Teisingumo Teismas mano, kad Bendrasis Teismas nepažeidė Sprendimo 2004/258 4 straipsnio 2 dalies antros įtraukos ir 3 dalies pirmos pastraipos taikymo srities. Visų pirma to sprendimo 4 straipsnio 2 dalies antros įtraukos tekste nėra jokios nuorodos, kuri jai suteiktų *lex specialis* pobūdį to sprendimo 4 straipsnio 3 dalies pirmos pastraipos atžvilgiu. Antra, minėto sprendimo 4 straipsnio formuluotėje nenustatyta, kad tai pačiai dokumento daliai negali būti taikomos kelios joje nurodytos išimtys. Trečia, taikant Sprendimo 2004/258 4 straipsnio 3 dalies pirmoje pastraipoje numatytą išimtį, neturi reikšmės tai, kad ginčijamas dokumentas taip pat gali būti kvalifikuojamas kaip „teisinė pagalba [teisinė

¹ 2004 m. kovo 4 d. Europos Centrinio Banko sprendimas 2004/258/EB dėl galimybės visuomenei susipažinti su Europos Centrinio Banko dokumentais (ECB/2004/3) (OL L 80, 2004, p. 42; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 1 sk., 5t., p. 51), iš dalies pakeistas 2011 m. gegužės 9 d. Europos Centrinio Banko sprendimu 2011/342/ES (ECB/2011/6) (OL L 158, 2011, p. 37) ir 2015 m. sausio 21 d. Europos Centrinio Banko sprendimu (ES) 2015/529 (ECB/2015/1) (OL L 84, 2015, p. 64).

² 2019 m. kovo 12 d. Sprendimas *De Masi ir Varoufakis / ECB* (T-798/17, EU:T:2019:154).

³ 2001 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1049/2001 dėl galimybės visuomenei susipažinti su Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos dokumentais (OL L 145, 2001, p. 43, 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 1 sk., 3 t., p. 331)

nuomonė]“, kaip tai suprantama pagal to sprendimo 4 straipsnio 2 dalies antrą įtrauką, nes galimybės remtis pirmojoje nuostatoje numatyta išimtimi Sąjungos teisės aktų leidėjas nesiejo su sąlyga, kad joje nurodyti dokumentai nebūtų „teisinė pagalba [teisinė nuomonė]“, kaip tai suprantama pagal antrąją nuostatą.

Galiausiai Teisingumo Teismas patvirtina Bendrojo Teismo pateiktą Sprendimo 2004/258 4 straipsnio 3 dalies pirmos pastraipos aiškinimą ir pabrėžia, kad šios nuostatos negalima aiškinti taip, kad joje numatyta apsauga suteikiama tik dokumentams, susijusiems su konkrečiu sprendimų priėmimo procesu. Iš tiesų šioje nuostatoje tik daroma prielaida, kad dokumentas turi būti naudojamas vykstant svarstymams ir preliminaroms konsultacijoms ECB viduje, todėl ji bendrąja prasme apima dokumentus, susijusius su ECB vidaus procesais. Be to, Teisingumo Teismas pažymi, kad šios nuostatos taikymo sritis skiriasi nuo Reglamento Nr. 1049/2001 4 straipsnio 3 dalies taikymo srities. Pirma, jų apsaugos dalykas nėra tapatus, ir, antra, nors pagal minėtą Reglamentą Nr. 1049/2001 nuostatą atsisakymas leisti susipažinti su dokumentu siejamas su tuo, kad jis susijęs su klausimu, dėl kurio institucija dar nėra priėmusi sprendimo, Sprendimo 2004/258 4 straipsnio 3 dalies pirmoje pastraipoje tokio patikslinimo nėra ir konkrečiai numatyta, kad galimybė susipažinti su dokumentu gali būti nesuteikta net priėmus sprendimą.